

Vuoden diabetesteko -tunnustus Aapo Tahkolalle – "Kerätty tieto on pelkkä menoerä, ellei hoito parane"

Aapo Tahkolan rooli diabetesrekisterin kehittämisessä on ollut merkittävä. PERTTI PERÄMÄKI

Katri Talaskivi

Eilen 6:30

Kuuntele

Jyväskylän kaupungin kehittäjääläkäri ja Keski-Suomen Laatuverkoston vetäjä **Aapo Tahkola** on yksi kolmesta tämän vuoden Vuoden diabetesteko -tunnustuksen saajista. Tahkola, Taysin ylilääkäri **Saara Metso** ja laaturekisteritoiminnan johtaja **Jonna Salonen** THL:stä saivat Diabetesliiton jakaman tunnustuksen työstään diabeteslaaturekisterin kehittämiseksi.

Diabeteksen laaturekisterin avulla on mahdollista seurata valtakunnallisesti niin diabeetikkojen määrää kuin heidän saamansa hoidon laatua. Tähän asti tieto jopa diagnoosin saaneiden määrästä on ollut varsin hajanaista.

– Rekisteri muun muassa auttaa alueita arvioimaan diabetespotilaiden määrää ja ikäjakaumaa sekä mitoittamaan palveluita sen mukaan, Tahkola sanoo.

Alueellisten hoitovajeiden huomaaminen on kuitenkin diabeteksen laaturekisterin merkittävin etu. Valtakunnallisen rekisterin tietojen perusteella nähdään esimerkiksi, että tyypin 2 diabeetikkojen LDL-kolesterolitasoissa ja niiden hoidossa on paikkakuntien välillä merkittäviä eroja.

Rekisterin tavoitteena on mahdollisimman tasalaatuinen ja hyvä hoito riippumatta siitä, missä päin Suomea diabeetikko asuu.

Tahkolan mukaan sokeritaudiksi miellettyssä sairaudessa ei ole keskeistä pelkästään verensokeritasapaino vaan myös muiden, erityisesti sydän- ja verisuonisairauksien riskiä nostavien tekijöiden hyvä hoito. Keski-Suomessa keskeinen havainto onkin ollut nimenomaan huonon LDL-kolesterolin puutteellinen hoitotasapaino. Sokeritasapaino sen sijaan on kansainvälisestikin huippuluokkaa.

Pilottivaiheesta Äänekoskelta tiedetään sekin, että kun laatutyö kohdistetaan kolesteroliarvojen korjaamiseen, muutoksia voi tapahtua nopeasti ja tehokkaasti. Rekisterin hyöty ammattilaisille on myös, että tieto hoidon onnistumisesta tulee terveydenhuollon ammattilaisille huomattavasti nopeammin kuin mitä tieteellinen tutkimus mahdollistaa.

Diabeteksen laaturekisteriin kerätään suoraan valtakunnallisista rekistereistä diabetesdiagnoosin saaneiden terveystietoja, joiden perusteella seurannaissairauksien puhkeamisen riskeihin voidaan puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Mitä varhemmin riskeihin puututaan, sitä parempia ovat hoitotulokset, ja kun hoitotulokset paranevat, yhä useampi diabetesta sairastava välttyy seurannaissairauksilta.

– Hyvinvointialueiden mittakaavassa pieneltäkin tuntuvilla parannuksilla on yllättävän isoja vaikutuksia. Diabeteksen hyvä hoito vähentää esimerkiksi erikoissairaanhoidon tarvetta ja parantaa väestön toimintakykyä, muistuttaa Taysin ylilääkäri Saara Metso.

Laaturekisteritoimintaa pilotoitiin alun perin Keski-Suomessa, Pirkanmaalla ja Siunsoten alueella. Vuodenvaihteessa pilotti vakinaistetaan valtakunnalliseksi toiminnaksi. Diabetes on ensimmäinen kansansairaus, jonka laaturekisteristä tulee valtakunnallinen ja lakisääteinen. Vastaavanlainen rekisteri on kehitteillä esimerkiksi sydänsairauksista.

– On kuitenkin niin, että kerätty tieto on pelkkä menoerä, ellei hoito parane sen seurauksena, toteaa Tahkola.

– Olen ylpeä siitä, että Keski-Suomessa ja Keski-Suomen Laatuverkostossa on aktiivisesti lähdetty toimimaan tiedon pohjalta. Tuloksia on jo nähtävissä, mutta työtä riittää vielä.